

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1046/2019
29.08.2019 године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Биљане Драгојевић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управе за извршење кривичних санкција, Казнено-поправни завод из Београда, чији је заступник Државни правобранилац из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3612/18 од 08.11.2018. године, на седници одржаној 29.08.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3612/18 од 08.11.2018. године, као изузетно дозвољеној ревизији.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3612/18 од 08.11.2018. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1209/17 од 13.06.2018. године, тако што се усваја као основан тужбени захтев тужиоца и обавезује тужена да исплати тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак с рада и то, за:

- март 2014. године, износ од 14.080,00 динара, са законском затезном каматом од 31.03.2014. године до исплате,
- април 2014. године, износ од 14.080,00 динара, са законском затезном каматом од 30.04.2014. године до исплате,
- мај 2014. године, износ од 7.679,98 динара, са законском затезном каматом од 31.05.2014. године до исплате,
- јун 2014. године, износ од 11.398,05 динара, са законском затезном каматом од 30.06.2014. године до исплате,
- јул 2014. године, износ од 14.080,00 динара, са законском затезном каматом од 31.07.2014. године до исплате,
- август 2014. године, износ од 9.386,66 динара, са законском затезном каматом од 31.08.2014. године до исплате,

- септембар 2014. године, износ од 6.400,00 динара, са законском затезном каматом од 30.09.2014. године до исплате,
- октобар 2014. године, износ од 14.080,00 динара, са законском затезном каматом од 31.10.2014. године до исплате,
- новембар 2014. године, износ од 14.080,00 динара, са законском затезном каматом од 30.11.2014. године до исплате,
- децембар 2014. године, износ од 4.897,38 динара, са законском затезном каматом од 31.12.2014. године до исплате,
- јануар 2015. године, износ од 14.080,00 динара, са законском затезном каматом од 31.01.2015. године до исплате,
- фебруар 2015. године, износ од 14.080,00 динара, са законском затезном каматом од 28.02.2015. године до исплате, и
- март 2015. године, износ од 14.080,00 динара, са законском затезном каматом од 31.03.2015. године до исплате,

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у укупном износу од 113.640,00 динара, у року од осам дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Први основни суд у Београду, пресудом П1 1209/17 од 13.06.2018. године, одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужена да исплати тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, за период март 2014. године – март 2015.године, одређене новчане износе, са законском затезном каматом (све ближе одређено у ставу првом изреке). Одлучио је и да свака странка сноси своје трошкове поступка (став други изреке).

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 3612/18 од 08.11.2018. године, одбио је као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 1209/17 од 13.06.2018. године (став први изреке). Одбио је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, као посебну, због погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку и између осталог предложио да се дозволи ревизија тужиоца као изузетно дозвољена, усвоји тужбени захтев тужиоца у целости и обавезе тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка, заједно са трошковима изјављивања ревизије. У ревизији је определио трошкове на име састава ревизије у износу од 24.000,00 динара.

Врховни касациони суд је на основу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), оценио да је ради уједначавања судске праксе, ревизија тужиоца изузетно дозвољена, с обзиром на став овога суда изражен у више одлука о основаности тужбеног захтева у истоврсним ситуацијама (нпр. Рев2 2599/2017 од 14.12.2017. године).

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене на неодређено време на радном месту командира. У утуженом периоду, у коме је тужилац био радно ангажован код тужене и редовно долазио на посао, тужилац је имао пребивалиште у ..., Тужилац је свакодневно ишао својим аутом до ..., а од ... аутобусом. Тужилац се писаним захтевом обраћао туженој ради признавања права на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада. Међутим, нема акта тужене којим је утврђено право тужиоца на накнаду коју потражује. На основу налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област утврђено је да је тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, за период од марта 2014. године до марта 2015. године, коју потражује тужбеним захтевом мање исплаћен износ од 152.402,07 динара (појединачни месечни износи, сви су дати у табеларном прегледу са датумима доспелости) (тужба је поднета 23.03.2017. године).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца, ради исплате накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за тражени период.

Првостепени суд је закључио да у конкретној ситуацији, тужилац је морао да затражи заштиту у управном поступку сходно одредби члана 16. и 146. Закона о државним службеницима, и да захтева доношење решења на основу кога би му било признато право на трошкове путовања, а према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, што тужилац није учинио, па не може у парничном поступку остваривати право на исплату увећане зараде када такво право тужиоцу није утврђено одлуком тужене. У конкретној ситуацији се не ради о захтеву о коме може суд одлучивати, већ о захтеву о коме одлучује надлежно овлашћено лице тужене, надлежни старешина, код кога је тужилац у радном односу. Затим, у месецима у којима тужилац наводи да тужена није хтела да прими поднете захтеве за накнаду трошкова поступка, односно да није хтела да прими писмено преко писарнице, тужилац се могао обратити захтевом преко поште, којом приликом би се достава сматрала уредном, те за случај ћутања администрације на које га овлашћује закон, иако је имао могућност да због непоступања тужене по његовом захтеву покрене управни спор ради заштите својих права, што он није учинио. Исцрпљеност заштите у управном спору је основна претпоставка за процену да ли у радњама државног органа, тужене, има незаконитог или неправилног рада и одговорности државе по том основу. Поред тога, да тужилац није у току поступка доказао да је имао путне трошкове од места рада до места пребивалишта, а што је био дужан да учини, јер су трошкови доласка и одласка са рада стварна и променљива категорија, који да би били признати морају бити потврђени одговарајућим исправама, као доказима у прилог тврдњи да су ти трошкови стварно настали, па из тих разлога је неоснован тужбени захтев тужиоца.

Другостепени суд је закључио да је правилан закључак првостепеног суда, да, како тужилац није остварио интерну и судску заштиту, да у парници не може остварити право на исплату накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада. Затим, да, исцрпљеност претходне заштите кроз остваривање права је основна претпоставка за процену да ли у радњама државног органа има незаконитог или неправилног рада и одговорности државе по том основу и да иако полицијски

службеници имају право на накнаду трошкова за долазак и одлазак с рада, у конкретној ситуацији код изложеног чињеничног стања није од утицаја на другачију одлуку.

Одредбом члана 13. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, бр.79/05, са изменама и допунама) је прописано, да, државни службеник има право на плату, накнаде и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр.72/06 са изменама и допунама), је прописано, да, државни службеник има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак с рада, за време које је провео на службеном путу у земљи или иностранству, за смештај и исхрану док ради и борави на терену и на накнаду трошкова који су изазвани привременим или трајним премештајем у друго место рада. Одредбом става 2. овог члана, да, услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују се Уредбом Владе.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, број 98/07), је прописано да, државном службенику и намештенику накнађују се трошкови превоза за долазак на рад и за одлазак с рада. Одредбом члана 3. исте Уредбе, да, државном службенику и намештенику накнађују се трошкови превоза за долазак на рад и за одлазак с рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Према томе, тужиоцу као државном службенику запосленом код тужене је признато право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак с рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду. Право на накнаду ових трошкова није условљено ни подношењем захтева, нити доказивањем да је запослени стварно сносио трошкове. Стога је тужена дужна да накнади тужиоцу трошкове које је тужилац имао за долазак на рад и одлазак с рада у спорном периоду, на основу одредбе члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05, са изменама и допунама) и члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, са изменама и допунама).

Како тужилац потражује накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак с рада за период март 2014. године - март 2015. године, у опредељеним новчаним месечним износима, у складу са налазом и мишљење вештака економско-финансијске струке, то овај суд налази да му исти припадају због чега је ради правилне примене материјалног права преиначио другостепену и првостепену пресуду и усвојио као основан тужбени захтев тужиоца.

Врховни касациони суд полазећи од висине новчаног потраживања као главног захтева досуђеног овом пресудом у укупном износу од 152.402,07 динара и опредељених трошкова пуномоћника тужиоца у трошковнику приложеном на главној расправи од 13.06.2018. године, на име састава тужбе и два образложена поднеска у износу од по 6.000,00 динара, укупно 18.000,00 динара, приступа на три одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, укупно 22.500,00 динара, приступа на три неодржана рочишта у износу од по 4.500,00 динара, укупно 13.500,00 динара, све укупно 54.000,00 динара, као и трошкове вештачења и таксе на тужбу и одлуку по

одмерењу суда, затим и у жалби на име састава жалбе у износу од 12.000,00 динара и у ревизији на име састава ревизије у износу од 24.000,00 динара, обавезао тужену да накнади тужиоцу трошкове овог парничног поступка и то на име састава тужбе у износу од 6.000,00 динара, једног поднеска у износу од 6.000,00 динара, приступа на три одржана рочишта у укупном износу од 22.500,00 динара, приступа на три неодржана рочишта у укупном износу од 13.500,00 динара, састава жалбе и ревизије у износу од по 12.000,00 динара, на основу тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр.121/12), на име трошкова вештачења у износу од 15.000,00 динара, и таксе на тужбу у износу од 13.800,00 динара и таксе на првостепену пресуду у износу од 12.840,00 динара, на основу Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр.28/94, са изменама и допунама) све у укупном износу од 113.640,00 динара, док је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова на име једног образложеног поднеска у износу од 6.000,00 динара и састава ревизије од досуђених 12.000,00 до 24.000,00 динара.

Одлука о трошковима поступка је донета на основу одредби члана 153, 154. и 165. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 404. и 416. став 1. и 165. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић